

ТРАДИЦИОНАЛНА ПЈЕСМА И ИГРА У РАЗРЕДНОЈ НАСТАВИ

Јелена М. Тракиловић¹

Музичка школа „Стеван Стојановић Мокрањац“ Бијељина

Гордана Б. Спасојевић Стојановић

Универзитет у Источном Сарајеву

Педагошки факултет у Бијељини

***Апстракт:** Да бисмо говорили о мјесту и улози традиционалне пјесме и игре, циљ овог рада је указати на могућност њихове практичне примјене у развоју музичких способности у раду са дјецом раног школског узраста. Пјевање традиционалних пјесама, музичка игра, слушање музике, свирање на Орфовом инструментарију, основе музичке писмености, представљају подручја музичке културе у којима дјеца раног школског узраста развијају музичке способности. У савременој настави музичке културе употреба традиционалних пјесана и игара доприноси приближавању музичке баштине ученицима раног школског узраста. Међу омиљеним садржајима дјечије музичке активности истичу се народне пјесме и игре. При избору садржаја погодних за извођење различитих видова музичких активности, потребно је дати предност народним пјесмама и народним играма. Народне пјесме и игре су јако специфичне, јер се свака од њих одликује ведрим и живахним карактером, кратком и једноставном мелодијом, са честим понављањем музичких фраза, складним покретима. Њихово богатство носе: карактеристични ритмови, специфична метрика, аутентична мелодика, темпо, артикулација, хармонија, музички облици.*

Кључне ријечи: традиција, пјесма, игра, музичке способности.

Увод

У овом раду настојаћемо да укажемо на значај традиционалне пјесме и игре за развој музичких способности ученика раног школског узраста. Значај познавања и преношења традиционалних вриједности као и примјена народне пјесме и игре у настави музичке културе представљају један од значајних циљева савремене музичке педагогије.

Приступ феномену званом музика, његовом посматрању и изучавању уједно подразумијева и приступ човјеку, приближавање тренуцима његових искрених емоционалних манифестација, које је другим путевима немогуће открити и спознати. Међутим, бављење музиком не значи само спознавање човјека и његовог психо-емоционалног умјетничког живота, него и обогаћивање властите личности на начин који је незамјењив. Тешко је доказати да музика оплемењује човјека, али је чињеница да се музиком потенцирају одређена психичка стања, и буде емоционална расположења која могу позитивно утицати на човјекову личност у цјелини. У односу појединца према музици постоје различита опредјељења, али то не умањује њен значај и друштвену функцију. Контакт са музиком се остварује готово на сваком кораку, и на врло различитим мјестима, па су према томе, утицај музике, као и музичка перцепција константно присутни.

¹ jelena.trakilovic@yahoo.com

Управо због тога све је већи значај наставе музичке културе у основним школама, најпозванијим мјестима гдје се дјеца могу систематски усмјеравати у свом односу према музици. Музичка атмосфера једне школе може се стварати на различите начине, а најзначајнију улогу у целокупном музичком васпитању и образовању има професор разредне наставе. Он својим дјеловањем у школи не врши само одређену педагошку праксу, већ има и широку културну мисију. Улогу којом одлучујуће утиче на умјетнички живот средине у којој дјелује са сталном потребом за проширивањем његових знања и вјештина у наставном процесу.

Музика и дијете

Музика активира опажања и представе, буди и развија фантазију. Она чешће има јаче дејство него ријечи и поуке. Пјевање је одувјек било израз задовољства, и начин исказивања нагомиланих емоција. Како је дјетету лакше да уз помоћ пјесме разумије себе и свој однос са другима, да успостави везу између куће, школе и околине, тако музика постаје интегрални дио развоја дјечије културе.

Значај коришћења музике у раду са дјецом од најранијег узраста се не исцрпљује као што се понекад мисли, већ има значај за здравље дјетета, што се може закључити из различитих искустава у терапијском коришћењу музике. „Уз помоћ музике остварују се простори за спонтану, топлу комуникацију у међусобном опуштању дјеце, и дјеце са одраслима” (Матић и Мирковић – Радош, 1986). Непосредност дјеловања, једна од основних одлика музике од највећег је значаја баш у развојном периоду, како у периоду предшколског узраста, тако и у периоду основне школе.

Музика има вишеструку улогу у развоју сваке особе, зависно од развојног стадијума у којем се она налази. Развој психичког живота тијесно је повезан са различитим физиолошким променама, које прате тјелесни развој. И сасвим мала дјеца воле да играју уз музику, поготово ако је то уобичајен начин забаве у породици. Кроз игру развијају координацију покрета, оријентацију у простору, и побољшавају одржавање равнотеже. Музика побуђује осјећајност, и стимулише интелектуални развој. У породицама у којима је однос према музици изграђен, велика је вјероватноћа да ће дјеца према музици изградити индивидуалан однос.

Улога предмета Музичка култура

Музичка култура је наставна област која има задатак да усмјерава музичке способности ученика путем пјевања, свирања, слушања и “стварања” музике. Кроз овај предмет, код дјецe развијамо интересовање и љубав према музици, развијамо музичке способности, моторику, машту, групни рад, учимо их препознавању и разликовању класичне и народне музике. Садржаји предмета Музичка култура треба да пруже знања и информације ученицима, како би са разумијевањем могли да прате, разликују, доживљавају и процјењују музичке вриједности. Циљ васпитно-образовног рада у настави музичке културе је да се стварањем интересовања и навика за активним бављењем музике подстичу и развијају музичке способности, когнитивни развој ученика и доприноси естетском и етичком развоју његове личности.

Да би били реализовани циљеви и задаци програма васпитања и образовања, потребно је обезбиједити наставна средства у складу са важећим нормативима.

Један од главних задатака наставе музичке културе је развој музичких способности ученика у разредној настави. Предмет наставе музичке културе своје садржаје базира на интересу ученика, у складу са његовим психо-физичким узрастом. Планом и програмом утврђено да је задатак наставника да оспособи ученике за: пјевање пјесама по слуху, слушање вриједних дјела ујметничке и народне музике, слушање музике, усвајање основа музичке писмености, свирање на дјечијим музичким инструментима, извођење традиционалних пјесама и игара. „У највећем броју настале као народне творевине, музичке игре су своју васпитну вриједност потврдиле вјековном примјеном у породичном васпитању (...) Промјене у организацији и функцији породице, институционализовано васпитање дјецe, урбана средина, миграције, мас-медији и друго, битни

мијењају услове за игру и карактер игре, и утичу да се традиционалне музичке игре све мање користе и у породичном васпитању“ (Цицковић Сарајлић и сар., 2015: 19).

Предмет музичка култура на различите начине подстиче и развија музичке способности ученика. Са педагошког аспекта, значајно мјесто у овом предмету има пјевање народних и дјечијих пјесама, којима се непосредно развијају музичке способности, и ученици се оспособљавају за емотивно и естетско доживљавање музике. Средство за комплексан развој музичких способности дјеце раног школског узраста представљају и музичке игре, које у великој мјери утичу на развој осјећаја за ритам, слух, музичку меморију, способности повезивања покрета уз музику. Музичке способности представљају дио општих способности личности, па их не можемо другачије схватити, него као вид те јединствене цјелине.

Музички развој дјеце у разредној настави

Осим наследних диспозиција, на музичке способности дјетета утиче и средина у којој одраста, а то су: породица, предшколске установе, учитељи примарног образовања, као и учитељи музике. Понека дјеца из музичко пасивне породице, или због неквалитетних музичких активности, имају слабије развијене музичке способности. Ксенија Мирковић Радош (1996) истиче да су музичке способности сложене менталне функције, као и да су за њихов развој уз значајан удио генетских чинилаца пресудне године најранијег дјетињства, односно потребна је повезаност насљеђа, подстицајне средине, и властите дјелатности дјетета у том раздобљу. Развој музичких способности је процес који започиње већ у раном дјетињству, и зависи од бројних фактора. Пошто урођене предиспозиције нису од пресудног значаја, тежиште треба усмјерити на поступке који ће од стране родитеља, васпитача, учитеља, наставника и професора резултирати развојем музичких способности. Савремени музички психолози и педагози сматрају да постоје различити видови музичких способности, а да је редослијед њиховог развоја условљен узрастом испитаника. Развој ритмичких и мелодијских способности (осјећај за ритам, способност разликовања тонске висине и памћење музичких мотива) представљају примарне компоненте музикалности, а развијају се од треће до девете године. Сложенији видови, као што су способност схватања хармоније, осјећај за вишегласно музицирање, али и естетско процјењивање, треба развијати подједнако, у току развоја примарних музичких способности, али уз музички симултану средину: породица, школа и шире социокултурно окружење.

Примјена народне пјесме и игре

Да би се остварио жељени циљ, а то је развијање музичких способности у мјери индивидуалних могућности сваког ученика, неопходно је постићи повезаност и хармонију између основних музичких активности, које се односе првенствено на развијању основних музичких способности, и даљих активности везаних за развој и унапређивање извођачких и стваралачких способности ученика. У процесу развоја музичких способности потребно је ученике упознати са свим ритмичким, мелодијским, хармонским, динамичким и другим музичким појавама које пружа одређена композиција, али у складу са њиховим перцептивним и сазнајним могућностима, које прате рани школски узраст.

У ранијим фазама рада на развијању музичких способности, ученици су имали могућност да стекну прва искуства о хоризонталној димензији музике, односно о ритмичко- мелодијском низу који се остварује кроз одређени временски ток музичког дјела. Представљањем основних елемената хармоније, ученици ће бити у могућности да доживе и вертикалну димензију музичког дјела. Наведени вертикални аспект представља скуп онога што се дешава у једном тренутку, или кратком временском размаку (Васиљевић, 2000). Народна пјесма је квалитетна врста пјесме, јер је прошла кроз многе генерације, доживела разноразна „брушења“, и данас се јавља у форми савршено једноставне мелодије. Текст народне пјесме је изузетно значајан, колико због аспекта садржаја, толико и због конструктивне улоге коју има у пјесми. У далекој прошлости, када је

пјесма била саставни дио обреда, са вишим силама се „комуницирало” преко садржаја и мелодије текста. Преко текста пјесме могу се научити обичаји, вјеровања, мотиве, легенде, архаична лексика и др. (Големовић, 1998).

Традиционална пјесма и игра доприносе развоју музичких, говорних и моторичких способности. Игра са пјевањем треба да је једноставна, са поступном мелодијом, која одговара опсегу гласа старосне групе и да је игровног карактера. Покрети који се користе представљају ритмично кретање: десно – лијево, напријед – назад, поскок у мјесту или кретању, окретање око себе или другог (Радичева, 1997). Идеја да се народна пјесма уведе у наставу музичке културе јавила се још у 18. вијеку, а њен продор у школски програм започео је почетком 20. вијека. Разлози за увођење и обраду народних пјесама били су вишеструки, а заправо представљају синоним за њену функционалност.

Први разлог увођења и пјевања народних пјесама био је *његовање и чување богате умјетничке баштине једног народа.*

Други разлог увођења народних пјесама (што имплицира на њену другу функцију у низу) огледа се у традиционалности, и односи се на *развијање патриотизма и националне припадности.*

Трећи разлог огеда се у њеној релативној једноставности у мелодијском, ритмичком и формалном погледу, што чини народне пјесме „погодним” наставним средством за *рјешавање неких питања интонације, ритма, музичких облика и др.*

Четврти разлог је естетске природе. Народна пјесма је сама по себи лијепа, и на основу тога пружа ученицима могућност естетског доживљавања, и на тај начин позитивно утиче на развој музичког укуса.

Дакле, може се рећи да се пјевањем народних пјесама остварују следећи задаци: ¹

- његује се и чува богата умјетничка баштина једног народа;
- развија се љубав према властитој земљи, а уједно његује њена традиција;
- обогаћује се музичко искуство ученика, потребно различите фазе музицирања;
- развијају се интонативне и ритмичке способности;
- његује се дјечији глас;
- развијају се навике самосталног и колективног музицирања;
- усвајају се навике лијепог и изражајног пјевања, правилног и јасног изговора текста.
- развија се и његује дјечији музички и општеумјетнички укус;
- развија се креативни приступ музичким садржајима (Васиљевић, 1952).

Ја посејох лан

Umereno *Machva*

mf *Ja po-se-jah lan, bash na I-van' - dan.*

Ка-ра-ла ме, ка-ра-ла ме И-ва-но-ва мај - ка,

Зелени се, јагодо

Veselo Мачва

Зе-ле-ни се, ја-го-до, зе-ле-ни се, ја-го-ди-це,
зе - ле - ни се у зе-ле-ној тра - ви, ој.

Зелени се, јагодо,
зелени се, јагодице,
зелени се у зеленој трави, ој.

Убраћу те, јагодо,
убраћу те, јагодице,
убраћу те у зеленој трави, ој.

Расти брже, јагодо,
расти брже, јагодице,
расти брже у зеленој трави, ој.

Појешћу те, јагодо,
појешћу те, јагодице,
појешћу те у зеленој трави, ој.

Пјесма „Зелени се, јагодо” обрађује се по слуху, као игра, из нотног текста када се ученици упознају са тоновима: ДО, РЕ, МИ, ФА, СОЛ, ЛА. Погодна је за увод у развој ритмичког и мелодијског слуха ученика, има богату естетску вриједност, занимљив текст погодан за илустрацију, на основу чега се може и ликовно представити. Мелодија је пријатног и веселог карактера, па се брзо памти, и ученици је пјевају са лакоћом и задовољством.

Будила мајка Ивана

Umereno Србија

Бу - ди - ла мај - ка И - ва - на, И - ва - на,
бу - ди - ла мај - ка И - ва - на.

Будила мајка Ивана, Ивана,
будила мајка Ивана:
„Устани, Иво, сине мој, сине мој,
устани, Иво, сине мој!
Стара је мајка устала, устала,
стара је мајка устала,
и беле дворе помела, помела,
и беле дворе помела,
и хладне воде донела, донела,
и хладне воде донела.
Устани, Иво, сине мој, сине мој,
устани, Иво, сине мој!“

Пјесма „Будила мајка Ивана“ предвиђена је за пјевање по слуху и као игра. *Пјеване бројалице* у односу на говорне имају елемент више – мелодију, па као такве доприносе постављању и развијању интонације. Изводећи пјеване бројалице, ученици уче да контролишу свој глас.

Пјевана бројалица „Иш, иш, ја сам мали миш“

Бачка

Иш, иш, иш, ја сам ма-ли миш,

ти си мо-ја ми-ца ма-ца, беж' у ру-пу, миш!

Када говоримо о музичким играма, тада мислимо на „такву врсту игара у којима је музичка мисао покретач и носилац свих радњи које се збивају у игри“ (Ђурковић – Пантелић, 1997). Музичке игре доприносе свестраном развоју личности и интелекта, развоју музичких (прије свега осјећаја за ритам), али и моторичких способности. Облици музичких игара који су дјечи најприступачнији јесу народне игре и плесови. Дјеца се са елементима народне игре најприје срећу у оквиру своје породице и шире друштвене средине – сусрећу се са многобројним слављима везаним за животни циклус и обичаје који га прате. Дјеца несвјесно упијају дух и љепоту народне музике, упознају њене особине (карактеристике и ритмове) и уче једноставне кораке народних плесова. Богата културна традиција нашег народа (богатство играчких ритмова, покрета, корака, ношњи) изњедрила је велики број народних игара. Примјеном народне пјесме и игре развијају се снажна национална осјећања, и изграђује однос према сопственој, као и туђој културној баштини. „Свако подручје карактерише јединствен стил играња, другачије народне ношње, музичка подлога и стил песме. Упознавањем традиционалних игара са певањем из различитих области, ученици стичу знања о сопственој националној култури, њеном богатству и специфичностима“ (Павловић, Тракиловић 2013: 219).

Музичке игре са пјевањем

Вишњицица род родила

Živo C G C Срем

Ви - шњи - чи - ца род ро - ди - ла,

F C G C D G

ви - шњи, ви-шњи-чи-ца род ро - ди - ла.

Detailed description: This is a musical score for the song 'Вишњицица род родила'. It consists of two staves of music in a 2/4 time signature. The first staff begins with a treble clef, a key signature of one flat (F major), and a tempo marking 'Živo'. The melody is written on a five-line staff with notes and rests. Below the staff are the lyrics 'Ви - шњи - чи - ца род ро - ди - ла,'. Above the staff, the chords C, G, and C are indicated. The second staff continues the melody and lyrics 'ви - шњи, ви-шњи-чи-ца род ро - ди - ла.' with chords F, C, G, C, D, and G indicated above it. The word 'Срем' is written in the top right corner.

Коларићу, Панићу

Živo C Мачва

Ко-ла-ри-ћу, па - ни-ћу, пле-те-мо се са - ми-ћу,

C F C F C

са-ми се-бе за-пли-ће-мо, са-ми се-бе ра-спи-ће-мо.

Detailed description: This is a musical score for the song 'Коларићу, Панићу'. It consists of two staves of music in a 2/4 time signature. The first staff begins with a treble clef, a key signature of one flat (F major), and a tempo marking 'Živo'. The melody is written on a five-line staff with notes and rests. Below the staff are the lyrics 'Ко-ла-ри-ћу, па - ни-ћу, пле-те-мо се са - ми-ћу,'. Above the staff, the chord C is indicated. The second staff continues the melody and lyrics 'са-ми се-бе за-пли-ће-мо, са-ми се-бе ра-спи-ће-мо.' with chords C, F, C, F, and C indicated above it. The word 'Мачва' is written in the top right corner.

Игре уз инструменталну музику имају за циљ да развијају способност дјеце да покретима изражавају музику, прије свега њен карактер или неке изражајне елементе. Ове игре су од посебног значаја, јер се њима развија способност ученика за активно слушање, доживљавање и емоционално реаговање на музику.

Ја посејах лубенице

Živo *Мачва*

Ја по-се - јах лу-бе - ни - це по-крај во - де Сту-де - ни - це;
се-но, сла-ма, се-но, сла-ма, зоб, зоб, зоб, зоб, зоб, зоб.

Дуње ранке

narodna pjesma iz Srbije

I - di ku - ċi, o - bu - ci se, le - le, du - nje ran - ke.
Du - nje ran - ke, du - nje ran - ke, kru - Ńke ka - ra - man - ke, man - ke.

Онда дођи, коло води, леле, дуње ранке.
Иди кући, очешљај се, леле, дуње ранке.

Дидактичке музичке игре представљају посебну групу игара. Поред тога што доприносе развијању основних компоненти музичких способности ученика, омогућавају ученицима и доживљај и схватање музичких појава и законитости. Дидактичке музичке игре могу да имају различите захтјеве, односно задатке и правила. Од ученика се, углавном, захтијева да препознају боју гласа својих вршњака, да препознају дјечије инструменте на основу њиховог свирања, да памте, па затим репродукују и импровизују одређене мелодијско- ритмичке мотиве.

Вук и лисица

Brzo
D

превод са словачког

Бе-жи, беж', бе-жи, беж', те-та ми-јо ја - гна,

D A D

за то-бом, гле, за то-бом, гле, мр-ког ву-ка гла - гна.

Музичке драматизације имају за циљ да радњу пјесме прикажу на драмски начин, али кроз игру и пјевање. Представљају најсложенији облик музичких игара, и као такве доприносе развијању свих музичких, и других психофизичких способности, као и способност естетског доживљавања сцене. Драмски приказ пјесме може да буде и вид самосталног стваралаштва ученика, у смислу да сами одређују ликове, импровизују покрете, пратњу на дјечијим инструментима, смишљају костиме и декор.

Пожељно је да изабрана драматизација има занимљиву музику и интересантну причу, у којој ће дјеца имати улоге. Дјеца радо и лако усвајају песме, игре, и уживају у извођењу различитих видова музичких активности које одређена музика захтијева. Текстови народних пјесама су својеврсна игра ријечи, па дјеца то и раде, играју се, а познато је да се дјеца најлакше прилази игром. „Изводе се уз покрете, којима се најчешће илуструје садржај текста пјесме. Могу имати и дидактичку компоненту, па су значајне за доживљавање појединих музичких појава и законитости. Изводе се у колу у духу народних игара, уз аутентичне народне кораке“ (Павловић, Тракиловић, 2013:219). Не смијемо изгубити из вида ни значај пјесме и народних музичких игара, чија је улога у развоју музичких способности непроцењива. Пјесме и музичке игре су према садржајима подијелене, и свака врста пјесама и игара такође доприноси развоју одређених музичких способности ученика. Игре са пјевањем имају за циљ да код ученика развијају осећаја за ритам кроз покрет, односно да подстакну ученика да кроз покрет самостално изражава музику коју осјећа. Такође утичу на развој дјечијег слуха, гласа, памћења, као и њиховог стваралачког смисла. Игре уз инструменталну музику имају за циљ да код дјеце развијају способност за активно слушање, доживљавање и емоционално реаговање на музику. Дидактичке музичке игре омогућавају ученицима да схвате и доживе музичке појаве и законитости. Музичке драматизације као најсложенији облик музичких игара доприносе развоју свих музичких, и других психофизичких способности.

Закључак

Сматрамо да је дужност сваког професора разредне наставе да на часовима музичке културе ради на подстицању и развоју музичких способности ученика. При осмишљавању и планирању наставе музичке културе, увијек морамо имати на уму да овај наставни предмет има вишеструку улогу у развоју, у смислу да доприноси њиховом естетском образовању, односно

развијању њихове способности опажања, доживљавања, вредновања и остваривања лијепог. Радом на музичких способности у раном школском узрасту остварује се неопходан темељ, и ваљана основа даљем музичком, а уједно и општем развоју дјетета.

Када су у питању музичке способности ученика, морамо имати у виду да на развијање ове способности утичу многобројни фактори још у раном дјетињству. Примарну функцију у млађем периоду заузима околина у којој дијете одраста, а то су породица и предшколске установе, разредне наставе и основне школе. Постоје дјеца која су урођено музикална, али због музички пасивне породице или некавалитетних предшколских и школских музичких активности имају слабије развијене музичке способности. Такву дјецу не смијемо прогласити немусикалном, или рећи да немају слуха. Ако дијете не пјева са родитељима, ако са родитељима не слуша музику или не игра музичку игру, биће ускраћено за музички доживљај. Из тог разлога неће у довољној мјери доћи до развоја његових музичких способности које му можда доноси наслеђе, и оне ће остати скривене. Зато би се професори разредне наставе у свом раду требали залагати за развој музичких способности сваког ученика појединачно. Потребно је подстицати и оне ученике који не показују развијене музичке способности, јер су многобројна истраживања доказала да се оне временом могу развити. Потребно је пажњу посветити и дјецима која показују високо развијене музичке способности, и упутити их на учествовање у ваннаставним и ваншколским музичким активностима, како би се даље његовало и развијало током живота.

Литература

- Васиљевић, З. (2000). *Методика музичке писмености*. Београд: Музичка академија.
- Васиљевић, М. (1952). *Једногласни солфеђо заснован на народном певању*. Београд: Просвета.
- Ђурковић-Пантелић, М. (1998). *Методика музичког васпитања деце предшколског узраста*. Астр студио Шабац: Виша школа за образовање васпитача у Шапцу.
- Манастериоти, В. (1981). *Музички одгој на почетном ступњу*. Загреб: Школска књига.
- Мирковић-Радош, К. (1996). *Психологија музике*. Београд. Завод за уџбенике и наставна средства.
- Павловић, Б., Тракиловић, Ј. (2013). Неговање и значај традиционалних игара са певањем у настави музичке културе. *Узданица*, X/1, 217-232, Јагодина.
- Радичева, Д. (1997). *Увод у методiku наставе солфеђа*. Нови Сад: Академија уметности.
- Радичева, Д. (2000). *Методика комплементарне наставе солфеђа и теорија музике*. Нови Сад: Музичка академија.
- Тракиловић, Д., Спасојевић-Стојановић, Г., Тракиловић, Ј., (2010). *Вокално-инструментална настава*. Педагошки факултет Бијељина.
- Тракиловић, Д. (1998). *Музичка култура са методиком у разредној настави*. Бијељина: Учитељски факултет.
- Тракиловић, Ј., Тракиловић, Д., (2017). *Музичка култура са методиком*. Бијељина: Педагошки факултет.
- Тракиловић, Ј., Тракиловић, Д., (2018). *Хорско пјевање*. Бијељина: Педагошки факултет.

TRADITIONAL SONG AND PLAY IN CLASSROOM TEACHING

Summary

In order to talk about the place and role of traditional song and dance, the aim of this paper is to point out the possibility of their practical application in the development of musical abilities in working with children of early school age. Singing traditional songs, playing music, listening to music, playing Orff's instruments, the basics of music literacy, are areas of music culture in which children of early school age develop musical abilities. In the modern teaching of music, the use of traditional songs and plays contributes to the approach of musical heritage to students of early school age. Among the favorite contents of children's musical activities, folk songs and plays stand out. When choosing content suitable for performing various types of musical activities, preference should be given to folk songs and folk dances. Folk songs and plays are very specific, because each of them is characterized by a cheerful and lively character, a short and simple melody, with frequent repetition of musical phrases, harmonious movements. Their richness is carried by: characteristic rhythms, specific metrics, authentic melody, tempo, articulation, harmony, musical forms.

Keywords: *tradition, song, play, musical abilities.*